

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 02.05.1967, sp. zn. 11 Tz 12/67, ECLI:CZ:NS:1967:11.TZ.12.1967.1

Číslo: 46/1967

Právní věta: II. Propadnutí věci podle § 55 odst. 1 tr. zák. je trestem, kterým lze postihnout pouze obviněného, který byl odsouzen pro příslušný trestný čin, a nikoliv jiné osoby, které nejsou trestně stíhány. Není-li proto obviněný výlučným vlastníkem takové věci, nýbrž pouze jejím bezpodílovým spoluvlastníkem, nelze propadnutí takové věci vyslovit.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 02.05.1967

Spisová značka: 11 Tz 12/67

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Trest propadnutí věci

Předpisy: 140/1961 Sb. § 55 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 46/1967 sb. rozh.

I. Zruší-li odvolací soud napadený rozsudek také proto, že uložený trest je nepřiměřený (§ 258 odst. 1 písm. e) tr. ř.), musí být ve smyslu ustanovení § 125 tr. ř. z odůvodnění rozsudku odvolacího soudu vedle jiného patrné, jakými právními úvahami se tento soud řídil při závěrech o nepřiměřenosti uloženého trestu.

II. Propadnutí věci podle § 55 odst. 1 tr. zák. je trestem, kterým lze postihnout pouze obviněného, který byl odsouzen pro příslušný trestný čin, a nikoliv jiné osoby, které nejsou trestně stíhány.

Není-li proto obviněný výlučným vlastníkem takové věci, nýbrž pouze jejím bezpodílovým spoluvlastníkem, nelze propadnutí takové věci vyslovit.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 2. 5. 1967 - [11 Tz 12/67](#).)

Rozsudkem obvodního soudu sp. zn. 2 T 114/65 ze dne 16. 7. 1965 byl obviněný A. uznán vinným trestným činem spekulace podle § 117 odst. 1 tr. zák. a pokusem trestného činu ohrožení devizového hospodářství podle § 8 odst. 1, § 146 odst. 1 tr. zák. Za to mu byl uložen podle § 117 odst. 1 tr. zák. s použitím § 35 odst. 1 tr. zák. úhrnný trest odnětí svobody v trvání jednoho roku nepodmíněně a podle

§ 53 odst. 2 tr. zák. peněžité trest ve výši 20 000 Kčs.

K odvolání obvodního prokurátora a obviněného A byl rozsudkem městského soudu v Praze ze dne 28. 7. 1966 sp. zn. 2 To 649/65 rozsudek obvodního soudu zrušen ve výroku o trestech a při nezměněném výroku o vině mu byl podle § 117 odst. 1 s použitím § 35 odst. 1 tr. zák. uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání 15 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu 3 roků. Podle § 55 odst. 1 písm. c) tr. zák. bylo prohlášeno za propadlé auto zn. Škoda 1000 MB.

Ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu Nejvyšší soud rozsudek městského soudu v Praze ohledně obviněného A. ve výrocih o zrušení peněžitého trestu a uložení trestu propadnutí věci zrušil a tomuto soudu přikázal, aby věc znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Podle skutkových zjištění shodně uvedených v obou rozsudcích se obviněný dopustil trestného činu spekulace podle § 117 odst. 1 tr. zák. tím, že v době od r. 1960 do poloviny října 1964 v Praze 1 a jinde, ve snaze získat bezpracné příjmy a jiné výhody, přechovával a postupně se ziskem prodával automobily a sice dne 7. 9. 1962 občanu K. za 35 000,- Kčs automobil zn. Renalut 4 CV, zakoupený 12. 3. 1960 od Z. za 20 - 25 000,- Kčs; 7. 10. 1963 prodal občanu N. osobní vůz zn. Simca-Aronde za 37 000,- Kčs, zakoupený 7. 9. 1962 od M. za 38 000,- Kčs; 18. 6. 1964 prodal občanu O. za 26 000,- Kčs osobní vůz zn. Octavia, zakoupený 8. 11. 1963 v PZO Tuzex za 5650 tuzexových bonů a dne 25. 9. 1964 předal do užívání občanu P. osobní vůz zn. Škoda 1000 MB, zakoupený 19. 6. 1964 v prodejně Mototechna za 40 000,- Kčs, a to za poskytnutou půjčku ve výši 57 000,- Kčs; kromě toho za odměnu zprostředkoval spoluobviněnému B. prodej dvou magnetofonů zn. Grundig TK 23 a zn. Grundig Stereo za celkovou částku 16 000,- Kčs, za což dostal odměnu 2000 Kčs.

Pokusu trestného činu ohrožení devizového hospodářství podle § 8 odst. 1, § 146 odst. 1 tr. zák. se obviněný podle rozsudků dopustil tím, že společně se spoluobviněným B. v říjnu 1964 se pokusili z Prahy 1 podloudně odeslat do Rakouska prostřednictvím cizího státního příslušníka na nákup automobilu 50 000 Kčs, 150 amerických dolarů a 730 západoněmeckých marek, k čemuž však nedošlo, ježto cizinec později odmítl tuto machinaci provést a peníze vrátil.

Skutková zjištění odpovídají výsledkům provedených důkazů a byla také správně posouzena po stránce právní. Rovněž uložený trest odnětí svobody podmíněně odložený na zkušební dobu 3 roků odpovídá zákonným hlediskům.

Městský soud však pochybil výrokem, jímž ohledně obviněného A. zrušil rozsudek obvodního soudu i ve výroku o peněžitém trestu a uložil obviněnému nový trest propadnutí věci.

Peněžité trest zrušil městský soud z důvodu uvedeného v ustanovení § 258 odst. 1 písm. e) tr. ř., tj. pro jeho nepřiměřenost. Z toho, že po zrušení peněžitého trestu uložil městský soud trest propadnutí věci, je zřejmé, že za přiměřený považoval posledně uvedený trest. Není však z ničeho zřejmé, proč právě ten který trest je třeba považovat za přiměřený nebo nepřiměřený, ačkoliv z ustanovení § 125 tr. ř. vedle jiného vyplývá, že i pokud jde o závěry o přiměřenosti či nepřiměřenosti trestu musí být z odůvodnění rozsudku patrné, jakými právními úvahami se soud přitom řídil. Městský soud však v tomto směru hlediska uvedená v § 125 tr. ř. pominul. Rozsudek je tudíž v části týkající se zrušení peněžitého trestu nepřezkoumatelný.

Pro uložení trestu propadnutí věci (auto Škoda 1000 MB) podle § 55 odst. 1 písm. c) tr. zák. nebyly pak splněny ani všechny zákonné podmínky.

V tomto případě ze skutkových zjištění vyplývá, že manželka obviněného A. v r. 1963 dostala darem od své příbuzné v Rakousku částku 5650 tuzexových bonů, za které pak obviněný A. koupil v PZO

Tuzex osobní vůz Škoda Octavia. Toto auto bylo koupeno za sníženou cenu, jelikož bylo poškozeno při přepravě. Jako vlastník vozu byla zapsána manželka obviněného. V červnu 1964 obviněný tento vůz prodal občanu O. za částku 26 000 Kčs, ačkoliv podle odhadní listiny n. p. Tuzex bylo oceněno částkou 11 300,- Kčs. V témže měsíci obviněný koupil nový vůz zn. Škoda 1000 MB z Mototechny za částku 44 000,- Kčs. Na nákup tohoto vozu použil prostředků získaných z prodeje vozu zn. Octavia, a zbývající část podle své obhajoby použil ze svých pracovních příjmů. Z těchto zjištění je patrné, že vůz zn. Škoda 1000 MB, jehož propadnutí bylo vysloveno, byl obviněným koupen za trvání manželství a byl v bezpodílovém spoluvlastnictví obou manželů podle § 143 obč. zák. V daném případě bylo zjištěno, že obviněný auto nenabyl z prostředků získaných darem ani dědictvím, ani nelze zjistit, že by šlo o věc, která vzhledem ke své povaze sloužila osobní potřebě nebo výkonu povolání pouze obviněnému. Naopak značnou část z prostředků použitých na nákup tohoto vozu před tím získala darem manželka obviněného. Obviněný nebyl proto výlučným vlastníkem vozu, nýbrž pouze bezpodílovým spoluvlastníkem a stejná spoluvlastnická práva měla k vozu i jeho manželka. Vzhledem ke znění § 55 odst. 2 tr. zák. by bylo možno v případech, kde věc je ve spoluvlastnictví více osob, vyslovit propadnutí pouze podílu, který náleží pachateli. V daném případě však jde o bezpodílové spoluvlastnictví, kde podíl není určen a nelze proto propadnutí takové věci vůbec vyslovovat. Pro takový závěr svědčí především okolnost, že propadnutí věci je trestem a jako takové může postihnout pouze obviněného, který byl odsouzen pro příslušný trestný čin a nikoliv jiné osoby které nejsou trestně stíhány. Rozhodnutím městského soudu však byla postihnuta i manželka obviněného, která vzhledem k výše uvedeným okolnostem má stejné spoluvlastnické právo k autu, jako obviněný. Pro výše uvedený závěr svědčí i procesní stránka věci. Manželovi, který má spoluvlastnické právo k věci, která má propadnout a není stíhán jako obviněný, nepřiznává zákon žádné procesní oprávnění a neoznačuje jej vůbec za stranu v trestním řízení. Bylo by nesprávné a protizákonné, kdyby někdo měl přijít o své vlastnické, resp. spoluvlastnické právo v řízení, v němž nemá vůbec možnost se k věci vyjádřit, činit návrhy, podávat opravné prostředky a podobně.

Jelikož tedy v tomto případě nebylo osobní auto Škoda 1000 MB ve výlučném osobním vlastnictví obviněného, nýbrž bylo v bezpodílovém spoluvlastnictví obviněného a jeho manželky, která však stíhána nebyla, nebyla pro vyslovení trestu propadnutí tohoto auta splněna podmínka uvedená v § 55 odst. 2 tr. zák.

Pokud proto městský soud svým výše uvedeným rozsudkem zrušil rozsudek obvodního soudu i ve výroku o peněžitém trestu jako trestu nepřiměřeném a nepostačujícím k odčerpání bezpracného zisku obviněného a místo toho uložil tomuto obviněnému trest propadnutí auta Škoda 1000 MB, porušil tím zákon v ustanoveních § 258 odst. 1 písm. e) tr. ř. a § 55 odst. 1 písm. c), odst. 2 tr. zák. Nejvyšší soud proto napadený rozsudek ve výrocih o zrušení peněžitého trestu o uložení trestu propadnutí věci zrušil. Městskému soudu v Praze pak přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.